УДК 65

Колодіна О.О., здобувачка спеціальності 073 Менеджмент
Науковий керівник: Трифонова О.В., д.е.н., професор кафедри менеджменту
(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ: КЛЮЧ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах конкуренції ефективність виробничих процесів є важливим аспектом успішної діяльності будь-якого підприємства. Одним із ключових чинників, що впливають на економічну результативність, є зменшення тривалості виробничого (технологічного) циклу.

Економічний стан підприємства тісно пов'язаний з часом, який витрачається на виготовлення продукції, тобто з тривалістю виробничого циклу, отже, він є одним з важливих показників рівня організації виробничого процесу на промислових підприємствах.

«Виробничий цикл – це календарний період часу, протягом якого виріб або партія виробів, що обробляються, проходить усі операції виробничого процесу або певної його частини і перетворюється в завершений продукт» [1, с. 70]. Його характеризують структурою і тривалістю. Структура виробничого циклу виготовлення будь-якої продукції складається з часу виробництва й часу перерв. Витрати часу, що входять до складу виробничого циклу, відображені на рисунку 1.

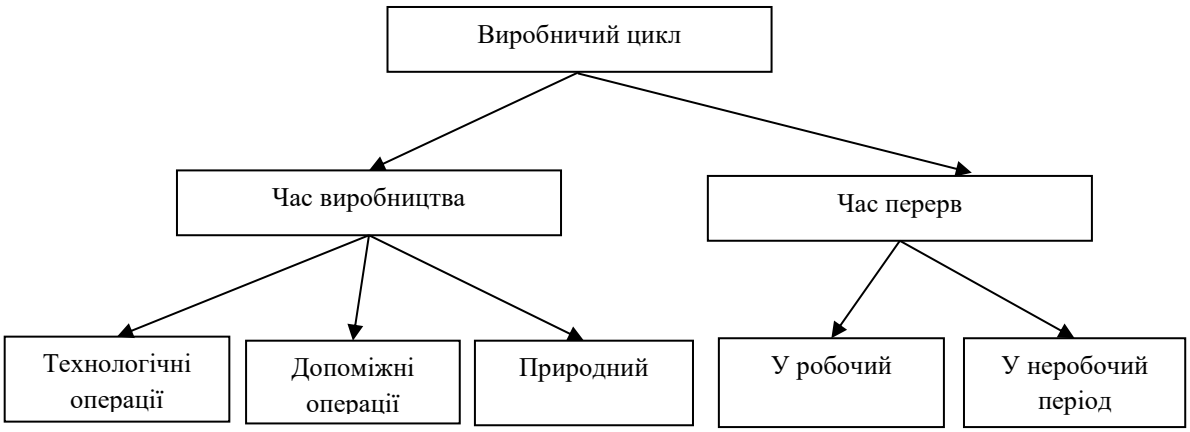

Рисунок 1 – Структура виробничого циклу (створено автором за [2, с. 61])

Як зазначають В.В. Прохорова та О. Ю. Давидова, «співвідношення витрат часу на різні види робіт (час виробництва) та перерв у процесі виробництва називається структурою виробничого циклу, яка визначається характером продукції, що виготовляється, особливостями виробничого процесу її виготовлення, типом виробництва» [2, с. 60].

Тривалість виробничого циклу є ключовим показником ефективності виробничого підприємства, який відображає рівень ефективності організації виробництва. І, як підкреслює В.В. Гриненко, «тривалість виробничого циклу визначається в одиницях календарного часу (годинах, днях, місяцях) та складається з тривалості обробки, складання деталей та комплектування готових виробів» [3, с. 50].

Тривалість виробничого циклу залежить зокрема від довжини виробничого шляху, скорочення котрого приводить до зменшення витрат на переміщення продукції, що позначається на покращенні економічних показників діяльності підприємства.

Методи переміщення продукції у виробництві – послідовний, паралельний та паралельно-послідовний. Послідовний метод має мінімальні часові втрати і перерви в роботі та вважається найпростішим. Паралельний метод зручний при ритмічному виготовленні та відсутності серйозних втрат часу. Паралельно-послідовний метод скорочує період обробки виробів, є оптимальним за тривалістю циклу, особливо у масовому виробництві.

Скорочення часу виробничого циклу дозволяє вивільнити фінансові ресурси підприємства, переважно за рахунок зменшення суми оборотних коштів у незавершеному виробництві. Розвиток технологій у поєднанні з вдосконаленою організацією виробництва є ключовою умовою скорочення тривалості всіх етапів виробничого процесу.

Підприємство може скоротити тривалість виробничого циклу, коригуючи робочий час та мінімізуючи перерви за допомогою вдосконалення техніки, технологій та організації виробництва, підвищуючи рівень механізації, автоматизації та комп'ютеризації основних і допоміжних операцій. Це приводить до прискорення виконання завдань, підвищення надійності та покращення якості виробничого процесу.

Раціональна організація виробничих процесів скорочує тривалість виробничого циклу та зменшує перерви, спричинені аваріями, несвоєчасним постачанням матеріалів та іншими негативними факторами.

Скорочення тривалості виробничого циклу дає комплексний економічний ефект: прискорює оборотність оборотних засобів, створює можливості для зростання обсягів продукції та ефективнішого використання виробничих потужностей. Все це сприяє підвищенню продуктивності праці на підприємстві та зниженню виробничої собівартості. Це дозволяє значно швидше реагувати на зміни в попиті в ринкових умовах, підвищуючи конкурентоспроможність підприємства та забезпечуючи зростання прибутку та рентабельності.

Перелік посилань

1. Причепа І. В., Руда Л. П. Економіка та організація виробництва. Самостійна та індивідуальна робота студентів : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2017. 186 с. URL: http://surl.li/rqxsg (дата звернення: 12.03.2024).

2. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва : навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с. URL: http://surl.li/nabiw (дата звернення: 12.03.2024).

3. Гриненко В. В., Браташ М. А. Менеджмент і адміністрування (операційний менеджмент) : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 130 с. URL: https://core.ac.uk/download/78066342.pdf (дата звернення: 12.03.2024).